

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי **חיים פינטו** זיע"א

פרשת פנחס

י"ט תמוז תש"פ

1033

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

7:31 | 7:22 | 7:27 | 7:12 **הדלקת נרות**

8:29 | 8:32 | 8:31 | 8:29 **מוצאי שבת**

9:12 | 9:17 | 9:15 | 9:12 **רבינו תם**

משכיל לדוד

שם ה' בכל אדם מישראל

ונראה לישב קושיה זו על ידי ביאור הפסוק המובא בתהלים (קכא, ה) "ה' צלך על יד ימינך", מתי אכן זוכים ישראל שהקב"ה יהיה צילם, בזמן שהם מצויים באחדות זה לימין זה, חשים ערבות הדדית אחד כלפי השני, ומקפידים לכבד זה את זה. והנה צילו של הקב"ה המלווה את האדם, בבחינת חלק א-לוה ממעל אינו נראה לעין, כשם שהצל הנוצר מן השמש חשוך הוא. אך בזמן שהקב"ה מסיר את צילו מעל האדם, מאבד הוא את ניצוץ החיים שבו והוא נאסף אל עמיו. וידוע שללא צילו של הקב"ה, אין האדם יכול להתקיים בעולמו של ה' יתברך, וכשם שהצל סר במותו של האדם, כך גם החטאים והעבירות גורמים להסרת צילו של הקב"ה. ומשום כך רשעים בחייהם קרויים מתים, היות והחטאים שהם אווזים בידם, גרמו גורמים לקב"ה להסיר את צילו מעליהם, וכך למרות שחיים הם מבחינה פיזית, מכל מקום מתים הם מבחינה רוחנית, וחייהם אינם עוד חיים.

צילו של הקב"ה המצוי באדם בחייו, אינו גלוי ונראה לעין, וזאת מפני האמור (שמות לג, כ) "כי לא יראני האדם וחי", שלעין בשר ודם אין את היכולת והכוח לחזות בשכינתו של הקב"ה. ומובא בחז"ל (ב"ר ת, י) שהמלאכים הגיעו לטעות באדם הראשון וחשבוהו לא-ל, כיון ששם י-ה היה שגור בו, ושכינתו של הקב"ה סבבה אותו בגלוי. ורק לכשראוהו המלאכים ישן, הבינו שהוא נברא גשמי שקיבל נשמה רוחנית מאת הבורא. וזכה אדם הראשון ששכינתו של ה' תסובב אותו בגלוי רק קודם לחטא, כאשר כל כולו היה בתכלית השלמות, אך לאחר שחטא האדם בעץ הדעת ונפגמה מדרגתו, ירד הוא במעלה, וכבר לא יכול היה ליכות ששכינת ה' תסובב אותו בגלוי. ואכן לאחר החטא כאשר שכינתו של ה' כבר לא נראתה על האדם בגלוי, הכירו המלאכים בכך שהאדם הינו יצור גשמי, וכל הסיבה שהקב"ה הטביע בו את חותם שמו, היא בכדי להציל אותו מפני החטאים ומן הגשמיות המרובה המצויה בעולם הזה.

אך לא כן הדבר כאשר האדם מתרחק מה' ומתורתו, שבזמן שאדם זונח את התורה והמצוות מאחורי גבו ואינו מחפש להידיבק בדרכי ה', אזי ממילא הוא מפסיד את הלבוש של שם הוי"ה הרומז לגאונות ה' ואחדות עם ישראל, וכבר אינו מהווה סמל ודוגמא לתכלית הבריאה. ובמקום שהאדם ייקרא בשמו זה, הוא מכונה (תהלים צב, ז) "איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת". ולאדם כזה יבואו אומות העולם ויטענו כנגדו שהוא ממזר. והגם שאין בדברים אלו שמץ של אמת, מכל מקום לא יהיה לאדם יכולת להזים ולהפריך את אלו השמועות.

ונראה שמשום כך בפרשת פינחס (כה, יד) בפרשת מטות מסעי מובא תחילה שם הנשיא, ורק אחר כך מצוין שהוא נשיא, ולא כתוב תחילה נשיא ואחר כך את שמו, וזה לימוד גדול לישראל שעיקר גדלותו של הנשיא זהו שמו, האדם עצמו, האישיות המעוצבת שבתוכו, וצריך הוא להתנהג בהכנעה ובשפלות הרוח לפני בוראו ולפני העם, הגם שהוא נמצא בדרגה גבוהה כנשיא.

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל מן עשרים שנה ומעלה לבית אבותם כל יוצא צבא בישראל" (במדבר כו, ב)

הקב"ה מצווה למשה ולאעזר בנו של אהרן הכהן, לערוך מפקד בקרב עם ישראל לאחר שהמגיפה שכילתה בהם בשל חטאו של זמרי בן סלוא עם המדינית כזבי בת צור. ואומר על כך רש"י, שציוה הקב"ה למנות את עם ישראל דוקא עכשיו, כמו רועה צאן שנכנסו זאבים לתוך עדרו וטרפו כמה כבשים מן העדר, ועתה, לאחר שהזאבים עזבו עם שללם, עורך הרועה מפקד כדי לבדוק כמה כבשים נותרו בעדרו. אף הקב"ה הינו בבחינת רועה צאן לישראל, וחרד הוא על גורל בניו הנותרים לפליטה, לפיכך הורה למנותם, כדי כביכול לבדוק כמה מהם נותרו לאחר המגיפה.

הנה מציונו במנין זה מציאות מעניינת, שבה כתבה התורה שם כל משפחה באות ה' לפנייה ובאות " אחריה, כפי הנאמר (במדבר כו, ה) "לחונן משפחת החנוכי, לפלוא משפחת הפלואי" וכו', ומבאר על כך רש"י שהיו אומות העולם מבזים אותם ואומרים - מה אלו מתייחסים על שבתיהן, וכי סבורים הם שלא שלטו המצרים באמותיהם, שאם הרי אם בגופן היו מושלים, קל וחומר בנשותיהם. לפיכך הטיל הקב"ה את שמו עליהם, אות ה' מצד זה ואות י' מצד זה, כדי לומר - מעיד אני עליהם שהם בני אבותיהם מתוך כך ששם י-ה מצוי בשמם. ומובא בגמרא (סוטה יז, א) שאות י' באיש ואות ה' באשה מלמד ששם י-ה מצוי עימם, ומאחר ששם י-ה מצוי אף במשפחותיהם, יש בזה להעיד שהתחנתו וילדו ילדים בקדושה.

נמצא אם כן שצירוף שמו של י-ה לכל אחד ממשפחות בני ישראל, הרי זה זו בבחינת עדות וחומתם שירות לגבי מוצאה הטהור של כל משפחה ומשפחה מקרב העם. ונראה שזה ממש נס גלוי שהמצרים הצליחו לשלוט על גופם של היהודים ולשעבדם, אך לנשותיהם לא יכלו כלל, והן נותרו תחת רשותם והשגחתם של בעליהן היהודים בלבד. ומציאות פלאית זו מתעצמת עוד יותר לאור העובדה שהמצרים שיעבדו את עם ישראל בפה רך, כלומר בהתחממות כביכול רוצים הם בטובתם, וכידוע הנשים אוהבות מאוד דיבור רך, זהב כסף, תכשיטים ושאר מתנות. על כן רבה התמימה והפליאה כיצד למרות כן לא התפתו הנשים אחר מתנותיהם ודיבורם הרך של המצרים, והמשיכו לשמור אמונים לבעליהן.

והתורה הדגישה מדגישה שלכלל זה היה רק אחת יוצאת מן הכלל, והוא והיא ששלומית בת דברי שנאנסה על ידי מצרי מתוך שרגילה היתה לדבר עם כולם, ומכיון שמקרה זה היה בודד ויחיד, פרסמו הכתוב, להודיעך ששלומית בת דברי היתה האחת והיחידה מקרב כל נשות ישראל שהתחלל כבודה על ידי מצרי, וגם זאת בשל אופייה והרגלה לדבר עם כולם ולברכם בשלום, כאשר אין זה ממידת הצניעות.

ויש להקשות לגבי מניינם של בני ישראל שבו הם יוחסו לשמו של הקב"ה על מנת להוכיח את טהרתם וקדושתם. וכי בהוספת שם י-ה לכל אחד ממשפחות בני ישראל, באמת ניתן למנוע את לגלוגם של אומות העולם הטוענים שייחוסם של ישראל אינו טהור, ולשכנעם ולהעמידם על כך שייחוסם של ישראל טהור ונקי מכל רבב, שהרי מה להם ולמה שכתוב בתורתנו הקדושה.

הילולא דצדיקיא

י"ט - רבי בן ציון אבא שאול ראש ישיבת 'פורת יוסף'

כ - רבי אברהם חיים נאה

כא - רבי רחמים נהורי אב"ד פריז

כב - רבי שלמה מקרלין הי"ד

כג - רבי משה קורדובירו

כד - רבי יהושע ברדוגו

כה - רבי ישראל יהושע מקוטנא מח"ס שו"ת 'שועות מלכו'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

עזרה לחתונה לא מבקשים מהדודה!

על פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, נשוא פרשתינו, נאמר "ויעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגפה" (תהלים קו, ל).

את המושג "ויפלל" - ביארו רבותינו (ברכות ו, ב), ש'ויפלל' הוא לשון תפילה, היינו שהתפלל פנחס לפני ה' יתברך שיצליחו במעשי ידיו ויקדש שמו יתברך בהריגת זמרי בן סלוא.

ואכן בזכות התפילה זכה פנחס לסייעתא דשמיא מרובה, ונסים רבים נעשו לו באותה שעה. ומכאן, דרש הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א - יש לנו ללמוד ולקחת מוסר השכל על כוחה של תפילה. הנה למדנו עד כמה גדול כוחה של התפילה, שבאמצעותה יכול אדם לחולל פלאי פלאות.

רבי שמואל הומינר זצ"ל, מחבר הספר "עבד המלך" [ביאור על תרי"ג המצוות לפי סדר פרשיות התורה], היה עובד ה' אמיתי. הוא כונה בשם "החפץ חיים הקטן", על שם הספר שחיבר - עיקרי דינים בהלכות לשון הרע.

הרב הומינר זצ"ל מספר שהיה לו חבר, אברך עני מרוד, שהייתה לו דודה עשירה שגרה בארצות הברית. מדי חג היא היתה שולחת לו סכום כסף נכבד, שהיה עוזר לו לפרנס את ביתו במשך כמה חדשים.

אך לפעמים עברה בליבו של אותו אברך איזו מחשבה של דאגה: "מה יהיה, עוד מעט הילדים יגיעו לפרקם, ואיך אממן את חתונתם?".

בצר לו פנה אל אותה דודה, וסיפר לה את אשר על לבו. הדודה הרגיעה אותו: "הסר דאגה מלבך, אני אממן את הוצאות נישואי ילדיך". נחה דעתו של האברך, ושמח בלבו על שזכה לדודה עשירה שפותחת לו את כיסה ביד נדיבה כל כך...

לימים שידך הלה את בתו עם בחור תלמיד חכם, והתחייב סכומי כסף גדולים, כשהוא סומך על הבטחתה של הדודה מארצות הברית. הוא כתב מכתב לדודתו, והודיע לה על השמחה במעונו. שמחה הדודה והודיעה שתשלח לו בדואר את סכום הכסף כפי שהבטיחה. לאחר כמה ימים הגיע המכתב מארצות הברית. הוא פתח את המעטפה וחשכו עיניו - בתוך המעטפה היה צ'ק עם סכום כסף פטוט, רחוק מאד מהסכום שאותו התחייב. הוא שב ופנה אל דודתו, ורמז לה שסכום הכסף שקיבל ממנה אינו מספיק כדי לכלכל את הוצאותיו הרבות - אך פנייתו לא נענתה. בלית בררה נאלץ לכתת רגליו ולנדד בין בתי נדיבים, כדי שיוכל לעמוד בהתחייבותו לנדוניה של בתו.

חלפה שנה, והנה הגיעה גם הבת השניה לפרקה. הפעם כבר ידע שאינו יכול לסמוך על דודתו. הוא הפציר בתפילה לפני ה' יתברך שיתמכחו ויסעדנו, בידועו שרק ה' יכול לעזור לו.

לאחר שנסגר השידוך, הודיע על כך לדודתו. חשב בליבו: "גם אם היא תשלח את הסכום ששלחה בעבר, הדבר יועיל לי במשהו".

כעבור זמן הגיע המכתב, הוא פתח את המעטפה בלי הרבה ציפיות. מה גדולה היתה הפתעתו, כשהתברר לו שהפעם שלחה לו הדודה סכום עתק, מימון מלא של כל הוצאות החתונה.

אותו יהודי פנה אפוא לרבי שמואל הומינר בכדי לדעת ולהבין את פשר הדברים. וכך השיב לו רבי שמואל:

ראה נא, בפעם הראשונה ביקשת עזרה להוצאות החתונה מהדודה, לא מהקב"ה, לכן הדודה שלחה מה ששלחה. אך הפעם כשהבנת כי אי אפשר לסמוך על הדודה, אלא רק על ה' יתברך. הפעם אתה ידעת כי "מאין יבוא עזרי - עזרי מעם ה'", ואכן פנית לה' בתפלה מתוך עומק הלב, לכן ה' נענה לך, ושלח לך את מלוא הסכום הדרוש, ועשה זאת דרך הדודה!

ללמדך כמה גדול כוחה של תפילה, ועד כמה צריך האדם להשליך יתרו על ה', ולהתפלל אליו מעמקי לבו - וחזקה על תפילה שאינה חוזרת ריקם.

ברוך ה', הקול בסדר!

האישה קיבלה את דבריי, אולם מצבה הרפואי הלך והתדרדר, עד שלא נותרה כל ברירה וכדי להציל את חייה היא נאלצה להיכנס לחדר הניתוח בבית החולים ביוסטון במטרה לכרות את מיתרי הקול.

הרופאים, שלא נתנו כל סיכוי לכך שניתן יהיה להציל את מיתרי הקול מכריתה, יצאו מחדר הניתוח המומים, ואמרו שהם אינם יודעים להסביר את מה שארע בזמן הניתוח, שכן לבסוף עלה בידם להציל את חייה של האישה מבלי להסיר את מיתרי הקול שלה.

שנה לאחר מכן הגיע אליי האישה כדי להודות על ברכתי בזכות אבותיי הקדושים זיע"א, ולספר על הנס הגדול שאירע לה. ואמנם ברוך ה' היא מדברת כאחד האדם וזכותה להתחזק מכך בקיום התורה והמצוות.

בשנת תשנ"ג אישה פלונית חזרה מבדיקות רפואיות שנערכו לה בבית החולים ביוסטון שבארצות הברית. הרופאים בבית החולים אבחנו גידול במצב מתקדם במיתרי הקול שלה, והציעו לה לעבור ניתוח לכריתת מיתרי הקול כדי להציל את חייה, אולם תוצאת הדבר היא שמרגע הסרת מיתרי הדיבור - האישה תוכל לדבר רק באמצעות מכשיר מיוחד שיוחדר לתוך הגרון שלה.

במר נפשה הגיעה אליי האישה וסיפרה לי על צרתה ועל פתרון הרופאים, כולל כל ההשלכות הקשות המשפיעות על עתידה.

"היה לא תהיה!" קבעתי חד משמעית. "את תדברי בקולך שלך, ומיתרי הקול יישארו במקומם! אך כל זאת בתנאי שתקבלי על עצמך להתחזק מאד בקיום התורה והמצוות".

במה מפטירין

הפטרת השבוע:

"דברי ירמיהו". (ירמיה א)

הקשר לשבת: בהפטרה מסופר על נבואת הפרוענות שהתנבא ירמיה הנביא על חורבנה של העיר ירושלים וגלות ישראל, והיא הפטרה ראשונה לשלשת הפטרות שמפטירין בשלשת השבתות שלפני תשעה באב.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

הרחק מקומך מבעלי לשון הרע

יש לזיזר מאד, שלא לקבוע לו מקום בבית הכנסת ובבית המדרש אצל בעלי הלשון, כי מלבד שירגילוהו במידתם הרעה להיות גם הוא ממביאי הדיבה על בני אדם, עוד יבטל כמה פעמים על ידם מענית "אמן יהא שמיה רבא" ו"ברכו" ומלשמוע קריאת התורה וחזרת הש"ץ, ועוד כמה עונות עצומים.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

אהבת ה' ללא פניות

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי. לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום" (במדבר כה, יא-יב)

הכתיבה המדויקת של השם פינחס, היא פינחס ללא י', ואילו כאן כתבה התורה פינחס עם י'. וביארו חז"ל בזהרה הק' (ח"ג רטו, ב) שהקב"ה הוסיף י' משם ה' על שמו של פינחס, כדי להעיד על מה שהרג את זמרי, שעשה לשם שמים ולא לשם כבוד ודברים אחרים. אלא ודאי פינחס לא יכול היה לעמוד בפני החטא הנורא שלקח זמרי בן סלוא נשיא שבט מישראל אשה מדינית, ובא לפני משה רבנו ושאל אותו, מדינית זו האם היא מותרת לי, אמר לו משה רבנו, אסורה היא. ענה לו זמרי בעזות - ובת יתרו שהיתה גם כן מדינית מי התירה לך. ופינחס שנכח במעמד זה, לא יכול היה לראות את ההשוואה המקוממת בין שתי הנשים, בין המדינית שהחזיק זמרי לדבר עבירה, לבין ציפורה אשת משה שהתגיירה כדת וכדין, ולקח לכן לקח רומח בידו ודקר את זמרי ואת המדינית למוות.

וכל זה עשה לשם שמים ממש, שמרוב אהבתו לה' יתברך, לא יכול היה לראות איך אדם עושה חטא לעיני כולם. והראיה, שמתוך ואכן אחרי מעשה קנאתו, נפסקה המגיפה שכלתה עשרים וארבעה אלף איש. מתבאר מזה הוכחה לכן שהכוח שדחף את פינחס למעשה הקנאות הקדושה שלו, היה אהבת ה' ללא פניות.

הגאון הצדיק רבי אליהו דסלר זצוק"ל בעל ה"מכתב מאליהו", כותב שאהבת ה' ללא פניות, נמדדת במה בעד כמה שיש לאדם אהבה ושייכות לדברים אחרים או לא. כי לא יתכן לאהוב גם את ה', וגם את הבלי עולם הזה. אהבה אמיתית צריכה להיות ממוקדת רק לה', ובדרגה זו היה פינחס, אוהב את ה' בכל ליבו ונפשו, ומכוח זה, הרג את זמרי לשם שמים. עד כדי שהקב"ה הוסיף לו את האות י' משמו, להעיד והעיד עליו שעשה רק לשם שמים.

אם כן, הראיה הטובה ביותר לאהבת ה' היא, כשאנו מוסרים את נפשנו ומוותרים על איזה דבר אהוב ונחשק בשביל אהבת ה', בדיוק כפי שעשה פינחס. מי שאינו קם בבוקר בהשכמה, איך יכול לומר שהוא אוהב את ה', הרי כדי להספיק טיסה היה משכים קום.

פניני הפרשה

קיום מצות פריה ורביה ע"י הנכדים

"אבינו מת במדבר ובנים לא היו לו" (במדבר כז, ג)

דברי בנות צלפחד שאמרו "ובנים לא היו לו", טעונים ביאור, שהרי משמע שבעבר לא היו לו בנים, אך כעת יש לו או שבעתיד יהיו לו, והלא הוא כבר מת?!

ביאור נפלא לכך כותב רבי יעקב הכהן גדישא זצ"ל, מרבני ג'רבה בספרו 'מאין יבא', על סמך דברי מרן בשולחן ערוך (אבן העזר א, ה) שכיון שיש לאדם בן ובת, קיים מצות פריה ורביה. וכתב ה'כנסת הגדולה', שגם מי שיש לו שני בנים ולאחד מהם יש בת, אז אותה הבת נחשבת כבתו, ונחשב שקיים מצות פריה ורביה.

והוסיף בספר 'ערך השלחן', שהוא הדין מי שיש לו שתי בנות ולאחת מהן יש בן, אותו הבן נחשב כבנו לענין מצות פריה ורביה.

ואם כן מובן לשון התורה "ובנים לא היו לו" בעבר, אבל בהיות ועתידים להיות לו בנים לאחר שבנותיו יינשאו וייוולדו להם בנים, וממילא אז יחשב צלפחד כמי שיש לו בנים.

ההתמודדות מחשלת בקיום התורה

"ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג שבעת ימים מצות יאכל" (במדבר כח,

יז)

מאחר וצריך זהירות וזריזות רבה בעשיית המצות לבל יחמיצו, לכאורה היה עדיף שלא לאכול מצות, ולא להיכנס להתמודדות כה קשה. ומדוע אפוא מחייבת אותנו התורה לאכול מצות בליל פסח?

להערה זו נדרש הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, וביאר שלמדתנו התורה כאן יסוד גדול בעבודת השי"ת, והוא, שאין בכח חשש העבירה לדחות את קיום המצוה, אלא אדרבא, על האדם להכיר בחומרת העבירה, וזוהי יקיים את המצוה כהלכתה.

וכעין דברי הרב מברסקי על מאמר חז"ל (אבות ג, ח) 'השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו', שלא יאמר האדם ששכח את לימודו, אילו לא למדתי דבר זה לא נתחייבתי בנפשי, וא"כ מוטב היה שלא אלמד. אלא האמת היא, שאם לא היה לומד, היה מתחייב בנפשו ממש, ועתה שלמד ושכח את תלמודו, הרי הוא רק 'כאילו' מתחייב בנפשו.

ואף שאין אנו בני חורין להבטל מן התורה, אל לנו לחשוש שמא לא נספיק ללמוד את המוטל עלינו, כי לא עלינו המלאכה לגמור. וכמו שאמר רב נחמן בר יצחק (עירובין סה, א) כי 'שכירי יום' אנו בעבודת ה', ודקדק ולא אמר שאנו 'קבלנים', מאחר והקבלן נמצא במתח מתמיד, כי יודע שלא יקבל את כספו אלא רק לאחר שיסיים את עבודתו. מה שאין כן השכיר, אף שכל שעותיו שכורות ואינו רשאי לעשות שום דבר ללא רשותו של בעה"ב, מכל מקום אינו במתח לסיים את עבודתו, כי העיקר שיעבוד ולא יתבטל. כך, צריכים אנו לעסוק תמיד בתורה ולא להתבטל ממנה, מבלי לדאוג שמא לא נספיק לסיים את כל התורה.

חכם' בעיני הבריות. שינוי מעין זה עבור האדם הוא ממש כמו למות!

זוהי, אפוא, מסירות נפש - קרבן עולה! וגם אם במעשה זה אדם לא חזר בתשובה על כל עוונותיו, אך מאחר ובכך הקריב 'חתיכת חיים' מעצמו, הרי שזוכה הוא בזה למעלת התשובה המגיעת עד כסא הכבוד!

דוגמא נוספת: ישנם אנשים שעבורם שתיים שעוברות עליהם בלי לשמוע חדשות גובלות בפיקוח נפש... הם מוכרחים לדעת מה נעשה בעולם, אולי לא כולם מבינים זאת, אך מי שנגוע ביצר הרע הזה, הימנעות משמיעת או קריאת חדשות היא בגדר פיקוח נפש עבורו! ללא סקירת כל ההתרחשויות האחרונות חש האדם כמי שנתון בתוך לול של תרגולים - דבר שהוא מנוגד לטבעו האנושי.

ואכן, גם יהודים מדורות קודמים חיו את הנעשה בעולם, אלא שהם היו חיים בעולם אחר - עולמה של תורה. יום אחד דיברו עם אביו ורבו, יום שני עם רבי עקיבא וכו' - חיו עם השי"ת. לא מדובר כאן על מצוה אחת יותר או פחות, אלא על צורת חיים שלימה.

כדי שיהודי מדורנו יזכה להגיע למדרגה כזו, עליו לחולל שינוי מהותי בכל צורת החיים שלו: להפסיק להתעניין במה שנעשה בעולם. לעבור ליד תיבת הדואר ולא לקרוא את העיתון. אפילו לא להעיק מבט בכותרות. להגיע לבית המדרש כשוטה גמור שאינו יודע מה שמתרחש בעולם, ושם להיפגש אך ורק עם ה' אלוקי ישראל.

נכון, כשאדם מתקן דבר זה, הוא עדיין לא עשה תשובה על כל חטאיו וזוהי אינו נעשה צדיק גמור. אך אם בנקודה אחת, אפי' קלה, עושה אדם שינוי מהותי הגורם לו ל'צביטה בלב', זוהי תשובה אמיתית!

דוגמא נוספת, מאוד מצויה - שבת קודש. בשולחן ערוך (סימן שז, א) נפסק: 'ודבר דבר' - שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול, הלכך אסור לומר: דבר פלוני אעשה למחר או סחורה פלונית אקנה למחר, ואפילו בשיחת דברים בטלים אסור להרבות".

כלומר שגם דברים שהם גדר 'פטפט' בלבד אסורים בשבת. מה נותר, אפוא, לעשות במשך כל יום השבת? אלא ש'שבת' עניינה כפשוטו מלשון שביתה. לחיות עשרים וארבע שעות עם השי"ת!

כשם שעבור אדם חילוני שמירת השבת היא בגדר מסירות נפש, כי קשה לו מאוד להתנתק במשך עשרים וארבע שעות מהטלפון, מהרדיו ומהמכוננית, הוא חש כנתון בתוך אזיקים - כך לפעמים גם לנו קשה מאוד ההימנעות מדיבורים של חול בשבת.

שינוי מעין זה דורש מהאדם מסירות נפש, וזוהי עבודתנו בראש השנה ובשאר ימות השנה - "ועשיתם עולה" - מסירות נפש למען כבוד שמים!

משלו מה נקרא לשון הרע, מה נחשב שבירת התאוות ואיך צריכה להיראות השבת. כל אחד קובע זאת לפי צורת החיים שלו.

כדי להמחיש את הענין מספר הרב פינקוס מעשה מופלא.

פעם התארח בביתו של ראש ישיבת בריסק ר' יושע בער סולובייצ'יק זצ"ל, יהודי אמריקאי. בתוך דבריו אודות משפחתו הוא התבטא ואמר: 'אצלנו אין מותרות, רק את הצרכים ההכרחיים...'

נענה ר' יושע בער זצ"ל ואמר לו כך: פעם בכפרים הקטנים ברוסיה לא היה 'חידר' לילדים, והעשירים היו נוהגים לשכור 'מלמד' שילמד את בניהם. יום אחד נערכה מסיבה אצל אחד העשירים והגשו שם מאכלים כידי המלך.

בסוף הסעודה, הובא כמנה אחרונה 'קומפוט' מיוחד מאוד. ה'מלמד' ניגש ליענקל'ה ואמר לו: 'אתה זוכר שלמדנו אודות שבירת התאוות? כעת הזמן המתאים ליישם זאת הלכה למעשה...' ענה לו יענקל'ה: 'מסכים אני למה שדברנו, אולם לא כעת - מנה זו היא הכרחית, במנה השניה אשבור את תאוותי...'

וכך, אמר ר' יושע בער, כולם מודים שהמנה הראשונה הכרחית והמנה השניה היא בגדר מותרות. כל הוויכוח הוא מתי נגמרת המנה הראשונה ומתחיל המנה השניה...

כששואלים יהודי מדוע אינו חי באותה דרגה בה חיו רבי עקיבא איגרי, או החת"ס זצ"ל, תשובתו היא: 'אינני יכול, מדובר על דברים שהם בבחינת ה'מנה הראשונה' ההכרחית, זוהי צורת החיים שלי'. השאלה היא היכן בדיק עובר אצל האדם הגבול בין ה'מנה הראשונה' ל'מנה השניה'. הזזת גבול זה - היא מסירות נפש של ממש!

נזכיר כאן מספר דוגמאות.

דוגמא אחת - לשון הרע. זוהי אחת מהבעיות הגדולות ביותר שלנו. כל אחד מאתנו מדבר לשה"ר, ובכלל זה דברים של כעס וקפידות.

ממה נובע אותו דחף פנימי עז לדבר לשון הרע? יסוד הענין כך הוא: עולמו של הקב"ה מורכב מארבעה חלקים: דומם, צומח, חי ומדבר. הדיבור מבטא את שכל האדם ביחס ל"חי", כי בדיבור בא לידי ביטוי שכל האדם. זהו עניינו של הצורך הנפשי של האדם לדבר לשה"ר וכו'.

לכן, כשדורשים מאדם שלא לדבר לשון הרע, חש הוא כאילו ביקשו ממנו למות - להיראות לעיני כולם כחסר שכל! ואין הכוונה כאן רק להתאפק מספר דקות מלספר את הלשה"ר, ובסוף, לאחר חצי שעה, להוציא את הכל החוצה... גם זו עבודה קשה, אך זו אינה מסירות נפש.

'מסירות נפש' עניינה, שבנקודה אחת, ולו קטנה, ייווצר אצל האדם שינוי מהותי בכל צורת החיים שלו. להפוך להיות, כביכול 'אינטיגנט', 'פחות

פעם אחת בשנה נדרשת מאיתנו עבודה מעמיקה בנבכי הנפש הבהמית ולהקריב את רצונותינו ותאוותינו הגשמיות על מזבח התשובה, זה קורה בראש השנה כאשר בו אנו מצווים להקריב את עצמנו לקרבן עולה לה'.

המקור לתובנה זו, מובא בפוסקים (אליה רבה, ומשנ"ב סימן תקפו) שהטעם שקבעו ד' ימים לאמירת סליחות לפני ראש השנה, לפי שכן מצוינו בקרבנות שטעונים ביקור ממום ד' ימים קודם הקרבה. ובכל הקרבנות בפרשת פינחס כתוב 'והקרבנתם עולה', ובראש השנה כתוב 'ועשיתם עולה' - ללמד שב"ה יעשה אדם עצמו כאילו מקריב את עצמו, ולכן קבעו ד' ימים לבקר כל מומי חטאתו ולשוב עליהם".

בראש השנה, מציין הגר"ש פינקוס זצ"ל, ישנו אפוא יסוד של מסירות נפש. כל יהודי מחויב להקריב עצמו לקרבן עולה, היינו למסור נפש למען הקב"ה. ואין מדובר כאן בקרבן שלמים שבו גם הבעלים אוכלים מהקרבן, אלא בקרבן עולה שבו הכל עולה כליל לקב"ה. עלינו למסור הכל למען שמו ית' באבהו.

הבעיה היא שהמושג 'מסירות נפש' הפך להיות שכח מאוד אצלנו, כל דבר קטן נחשב כבר כמסירות נפש... נתבונן אפוא, מהי מסירות נפש אמיתית וכיצד היא באה לידי ביטוי בחיי היומיום שלנו.

כל אחד מאתנו משתדל לקיים את המצוות, אך קיום המצוות והגישה אליהן נקבעים ברובם לפי האווירה והסביבה שבה אנו נמצאים. בעבר הלא רחוק היו צדיקים ותלמידי חכמים שלא היה קיים אצלם המושג 'ללכת לישון', הם היו לומדים ולומדים עד שהיו נופלים. היום המצב בשיבות הוא ש'מתמיד' נקרא מי שאחרי השעה אחת עשרה בלילה מוסיף עוד שעת לימוד, ואילו על רבי ישראל סלנטר זצ"ל מסופר, שלגביו לא היה קיים מושג שינה. הוא פשוט למד ולמד עד שנפל באפיסת כוחות.

אם נשאל את ה'מתמיד' של ימינו מדוע אינו לומד כמו רבי ישראל סלנטר, הוא לא יבין כלל את השאלה; 'הרי אני לא רבי ישראל סלנטר! עבורי, השעה שתים עשרה בלילה היא שעה אחרי סיום זמן הלימוד. צורת החיים שלי שונה ממנו.

כמו כן, אם נשאל 'בעל הבית' שחוזר הביתה בשעה תשע בערב אחרי לימוד דף היומי למה הוא לא לומד עוד שעה, הוא יענה: 'הרי אינני אברך'!...

לכל אחד יש את ההגדרה וההבנה שלו מהי התמדה, ועל דרך זו גם לכל יהודי ישנה הגדרה

בית המדרש פניני דוד ירושלים

הודעה משמחת!!!

כ"כ מו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א יחדש את קבלת הקהל בפניני דוד ברח' בית וגן

כ"כ נפתח בקרוב שיעור שבועי לנשים

הוספנו שיעורים בכל שעות היום בעברית ובצרפתית ובדף היומי